

การพัฒนาการผลิตไก่เบตงในเชิงพาณิชย์ของเกษตรกร ในอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

ครวญ บัวศิริ^{1*}, มงคล เทพรัตน์¹ และ ธัญจิรา เทพรัตน์²

¹โปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

²ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถภาพการผลิตไก่เบตงในสภาพการของเกษตรกร และ ความเป็นไปได้ในการใช้ไก่เบตงสำหรับตลาดข้าวมันไก่ ประกอบด้วย 2 การศึกษา 1) สมรรถภาพการผลิตไก่เบตงในสภาพการเลี้ยงของเกษตรกร และ 2) ความเป็นไปได้ในการใช้ไก่เบตงสำหรับตลาดข้าวมันไก่ จากการศึกษาการเลี้ยงไก่เบตงในสภาพของเกษตรกร (เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 7 ราย) แต่ละรายเลี้ยงไก่เบตงอายุ 1 สัปดาห์ จำนวน 30 ตัว ไก่ได้รับอาหารสำเร็จรูปทางการค้าระดับโปรตีน 21% โดยให้กินแบบเต็มที่มีอาหารและน้ำให้กินตลอดเวลา พบว่า สมรรถภาพการผลิต (น้ำหนักสุดท้าย อัตราการเจริญเติบโต ปริมาณอาหารที่กิน และประสิทธิภาพการใช้อาหาร) ในการผลิตไก่เบตงที่เลี้ยงในสภาพของเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าการเลี้ยงในสภาพการจัดการของฟาร์มอย่างดี ในทุกช่วงอายุของการเลี้ยง (7-60, 60-120 และ 7-120 วัน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ไก่ที่เลี้ยงในสภาพของเกษตรกรยังมีสมรรถภาพการผลิตไม่เต็มศักยภาพ การส่งเสริมเกษตรกรเลี้ยงไก่เบตงควรให้ความรู้ด้านการจัดการ การให้อาหารในระยะต่าง ๆ เพื่อลดการสูญเสียในส่วนดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้ผลตอบแทนในการเลี้ยงสูงขึ้น และมีความยั่งยืน สำหรับความการศึกษาเป็นไปในการใช้ไก่เบตง สำหรับตลาดข้าวมันไก่ใน อำเภอเมือง และ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถามผู้บริโภคข้าวมันไก่และ ผู้ประกอบการข้าวมันไก่ จำนวน 200 และ 20 ชุด ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกซื้อข้าวมันไก่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับรสชาติ/ความอร่อยของข้าวมันไก่ (92.96%) มากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ความสะอาด (59.15%) ความน่ารับประทาน (57.04%) และ ความมีชื่อเสียง (40.85%) ตามลำดับ และไม่รู้จักไก่เบตง (46.74%) ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง และยอมรับได้หากข้าวมันไก่ใช้ไก่เบตงในการประกอบอาหารในช่วง 10-20% โดยในส่วนผู้ประกอบการข้าวมันไก่ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะใช้ไก่พื้นเมือง (50%) นำมาทำข้าวมันไก่ รองลงมาเป็นไก่เนื้อ (33.33%) และมีบางส่วนที่ใช้ไก่ทั้งสองชนิดมาทำข้าวมันไก่ (16.67%) โดยน้ำหนักของไก่ที่ต้องการ เฉลี่ย 2.79 ± 0.26 กิโลกรัม ปริมาณความต้องการต่อร้าน เฉลี่ย 9.10 ± 3.15 ตัว/วัน และ มีบางส่วนยังไม่รู้จักไก่เบตง (25%) และคิดว่าถ้าหากนำไก่เบตงมาทำข้าวมันไก่ คิดว่าลูกค้ามีความต้องการซื้ออย่างแน่นอน โดยมีความเห็นว่า ราคาไก่เบตงที่ฆ่าแหละที่เหมาะสมอยู่ที่ 133.33 ± 5.37 บาท/กิโลกรัม

คำสำคัญ: สมรรถภาพการผลิต การจัดการไก่พื้นเมือง ไก่เบตง และ ข้าวมันไก่

*ผู้เขียนให้ติดต่อ: E-mail: kuanbu@hotmail.com

The Development of Betong Chicken Production for Commerce in Klong Hoi Kong District, Songkhla Province

Kruan Buakeeree^{1*}, Mongkol Thepparat¹ and Thunchira Thepparat²

¹*Department of Agriculture, Faculty of Agricultural Technology, Songkhla Rajabhat University,
Songkhla, 90000, Thailand*

²*Department of Animal Science, Faculty of Natural Resources, Prince of Songkla University,
HatYai campus, Songkhla, 90110, Thailand*

Abstract

This study has two sections. The first section was to test the feasibility of Betong chicken under farmer (Klong Hoi Khong District, Songkhla Province) and intensive management. Under farmers management (7 farmers), 30 Betong chicken at one week of age were raised. The chickens were fed 21% of protein throughout experiment. Feed and water were given *ad libitum*. The results were shown that production performance (final weight, average daily gain, feed intake, and feed conversion ratio) under farmer management were significantly ($P < 0.05$) lower than intensive management, all periods (7-60, 60 - 120, and 7 - 120 days). These results were indicated that Betong chicken's performances under farmer management were lower than their potential performances. In order to extend Betong chicken, knowledge of management, feed and water should be promoted to succeed the project. The areas in this study were Hat Yai district and Muang Songkhla district. The methods of the study were 200 personal questionnaires and 20 cases for interviewing consumer and Hainanese chicken rice (HCR) sellers, respectively. The results were shown that the reasons for decision to buy HCR were flavor/taste of HCR (92.96%) followed by the cleanliness (59.15%), eatable (57.04%), and famous (40.85%), respectively. Consumers did not know Betong chicken (46.74%) high proportion and acceptable if price HCR increasing 10 -20% in case using Betong chicken for cooking. HCR vendors used indigenous chickens (50%), broiler (33.33%), and both types (16.67%) for cooking. Weight of chicken demand average 2.79 ± 0.26 kg/chicken, and each shop demanded 9.10 ± 3.15 chicken/day. Some HCR vendors did not know Betong chicken (25%). If use Betong chicken to cook HCR, they thought customers were looking to buy it. The reasonable price Betong chicken was 133.33 ± 5.37 baht/kg.

Keywords: Production performances, Native chicken, Management, Betong chicken and Hainanese chicken rice

* Corresponding author: E-mail: kuanbu@hotmail.com

เกษตรกรในภาคใต้ส่วนใหญ่มีอาชีพการทำสวนยางพารา ซึ่งเป็นการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยวปัจจุบันมีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น ราคาขายพารามีความผันผวนและตกต่ำอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกรอย่างมาก ก่อให้เกิดปัญหาความยากจนของเกษตรกรตามมา ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริมการทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงและความไม่แน่นอนของรายได้ประหยัดค่าใช้จ่าย มีรายได้สุทธิเพิ่มมากขึ้นลดการพึ่งพิงจากภายนอก และลดการว่างงานตามฤดูกาล มีงานทำทั้งปี

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อเป็นอาชีพเสริมเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร และลดความเสี่ยงจากการผลิตแบบเชิงเดี่ยว เนื่องจากไก่พื้นเมืองเป็นสัตว์ที่อยู่คู่กับสังคมและระบบการเกษตรของไทยมาโดยตลอด เป็นแหล่งเงินทุนของเกษตรกรรายที่มีมีความจำเป็นเร่งด่วนสามารถนำไปขายให้กับพ่อค้าได้ทันที ไก่พื้นเมืองในเขตภาคใต้ตอนล่างที่รู้จักกันดี และมีราคาค่อนข้างสูง คือ ไก่เบตง (Betong Chicken) โดยมีลักษณะปากมีสีเหลือง หงอนจักร ขนมีสีเหลืองตลอดลำตัวทั้งในเพศผู้และเพศเมีย ผิวน้ำตาลตลอดลำตัวมีสีเหลือง ขนปีกสั้น ไม่มีขนปีกแข็ง แข็งมีสีเหลืองตลอด

ในด้านสมรรถภาพการผลิตไก่เบตง พบว่าไก่เบตงเพศผู้และเพศเมียมีน้ำหนักตัวโตเต็มที่ 2.11-2.35 และ 1.68-1.78 กิโลกรัม ตามลำดับ (Chanjula *et al.*, 2004) ขณะที่ Gongruttananunand Chotesangasa (1996) รายงานว่า ไก่เบตงเพศผู้มีน้ำหนักโตเต็มที่สูงสุดไม่เกิน 3 กิโลกรัม และไก่เบตงเพศเมียมีน้ำหนักโตเต็มที่ประมาณ 1.5-1.9 กิโลกรัม ใกล้เคียงกับ Buakeeree and Nualhnuplong (2016a) ที่ศึกษาการเจริญเติบโตของไก่เบตงเพศเมียระยะรุ่น-สาว ช่วงอายุ 12 - 20 สัปดาห์ที่ได้รับอาหารโปรตีน 18% และมีพลังงาน 3000 กิโลแคลอรีต่อกิโลกรัมอาหารพบว่ามีน้ำหนักตัวเฉลี่ย 1.49 กิโลกรัม นอกจากนี้ Buakeeree and Nualhnuplong (2016b) ได้รายงานว่าการเลี้ยงไก่เบตงเพศเมียช่วงอายุ 12-20 สัปดาห์โดยให้แสง 12 ชั่วโมงต่อวันไก่มีน้ำหนักตัวเฉลี่ย 1.55 กิโลกรัม Chatreewong and Warea (2006) ได้

ศึกษาอายุและน้ำหนักที่เหมาะสมเมื่อส่งตลาด โดยการเลี้ยงไก่เบตงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 24 สัปดาห์ สรุปได้ว่าอายุของไก่เบตงเพศผู้ที่เหมาะสมเมื่อส่งตลาดควรเท่ากับ 20 สัปดาห์ โดยมีน้ำหนักประมาณ 2.0 กิโลกรัม ส่วนอายุของไก่เบตงเพศเมียที่เหมาะสมเมื่อส่งตลาดควรเท่ากับ 20 สัปดาห์ โดยมีน้ำหนักประมาณ 1.4 กิโลกรัม โดยเมื่อพิจารณาต้นทุนค่าอาหารและกำไร การเลี้ยงไก่เบตงผู้จะได้กำไรสูงสุดที่ 20 สัปดาห์ และมีน้ำหนักตัวประมาณ 2.0 กิโลกรัม มีกำไรต่อตัวหลังหักค่าอาหารเท่ากับ 117.64 บาท ส่วนเพศเมียได้กำไรสูงสุดที่ 14 สัปดาห์ และมีน้ำหนักตัวประมาณ 1.1 กิโลกรัม มีกำไรต่อตัวหลังหักค่าอาหารเท่ากับ 64.10 บาท

Roddumnern (1999) รายงานว่ารูปแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรมีความหลากหลายขึ้นกับความสะดวกและความพร้อมของเกษตรกรจำนวนไก่ที่เลี้ยง วัตถุประสงค์การเลี้ยงความเหมาะสมของพื้นที่สามารถจำแนกการเลี้ยงเป็น 3 รูปแบบ คือ การเลี้ยงแบบปล่อยหรือการเลี้ยงแบบหลังบ้าน การเลี้ยงแบบขังคอก และการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย อย่างไรก็ตาม Charoenmoon *et al.* (2015) พบว่า ถึงแม้เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเลี้ยงไก่พื้นเมืองมาเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 11.17 ปี ก็ตามแต่เมื่อเกษตรกรประสบอุทกภัยได้รับแจกไก่พื้นเมืองจากรัฐเกษตรกรก็ยังขาดความพร้อมด้านสถานที่และความรู้ในการเลี้ยงไก่พื้นเมือง Abdelqader *et al.* (2007) รายงานว่าไก่พื้นเมืองมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีพต่อครัวเรือนในชนบท อย่างไรก็ตามมีข้อจำกัดมากมายต่อประสิทธิภาพการผลิตจึงควรปรับปรุงการจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการปรับปรุงพันธุ์

ดังนั้นการศึกษารังนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพการผลิตไก่เบตงในสภาพการของเกษตรกรและความเป็นไปได้ในการใช้ไก่เบตงสำหรับตลาดข้าวมันไก่ เพื่อให้ได้ข้อมูลทางวิชาการประกอบการตัดสินใจของเกษตรกรเพื่อนำไปปรับใช้ในการเลี้ยงไก่เบตงอย่างยั่งยืนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 การศึกษา
1) สมรรถภาพการผลิตไก่เบตงที่เลี้ยงในสภาพการเลี้ยงของเกษตรกร และ 2) ความเป็นไปได้ในการใช้ไก่เบตงสำหรับตลาดข้าวมันไก่ โดยได้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. สมรรถภาพการผลิตไก่เบตงในสภาพการเลี้ยงของเกษตรกร

การศึกษานี้ได้ทำการเปรียบเทียบสมรรถภาพการผลิตไก่เบตงที่เลี้ยงในสภาพการเลี้ยงของเกษตรกร และ ในสภาพการจัดการของฟาร์มอย่างดี ทำการคัดเลือกเกษตรกรจำนวน 7 ราย ในพื้นที่เป้าหมาย คือ ตำบลโคกม่วง และ ตำบลทุ่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีอาชีพหลักคือ การทำสวนยางพาราโดยประเมินศักยภาพของพื้นที่ การเลี้ยง ความสามารถในการเลี้ยง หลังจากนั้นให้ความรู้กับเกษตรกร ในด้านการจัดการ การให้อาหาร การสุขาภิบาล โรงเรือน เป็นต้น

การเลี้ยงไก่เบตงในสภาพการเลี้ยงของเกษตรกร (มีโรงเรือนสำหรับให้ไก่นอน ขนาด 4 x 4 เมตร และ พื้นที่ลาน ประมาณ 15 ตารางเมตร) ไก่เบตงอายุ 1 สัปดาห์ ถูกสุ่ม (คละเพศ) เพื่อเลี้ยงในสภาพเกษตรกร รายละเอียด 30 ตัว ไก่ได้รับอาหารสำเร็จรูปทางการค้าระดับโปรตีน 21% โดยให้กินแบบเต็มที่มีอาหารและน้ำให้กินตลอดเวลาไก่ได้รับวัคซีน หลอดลมอักเสบ และนิวคาสเซิล ที่อายุ 1 สัปดาห์ และทำวัคซีนกัมโบโร ที่อายุ 2 สัปดาห์ และทำวัคซีนหลอดลมอักเสบ และนิวคาสเซิลที่อายุ 3 สัปดาห์อีกครั้งหนึ่ง

การเลี้ยงไก่เบตงในสภาพการจัดการของฟาร์มอย่างดี โดยทำการทดลองที่คอกทดลองในฟาร์มคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยทำการกั้นคอกย่อยสำหรับเลี้ยงขนาด 3 x 3 เมตร จำนวน 5 คอก แต่ละคอกมีไก่ (คละเพศ) อายุ 7 วันจำนวน 20 ตัว ไก่จะได้รับอาหาร น้ำ และวัคซีน เช่นเดียวกับของเกษตรกร

การจัดการข้อมูล บันทึกข้อมูลน้ำหนักไก่ โดยทำการสุ่มชั่งน้ำหนัก 25% ทุก 2 สัปดาห์ และเมื่อสิ้นสุดการเลี้ยงชั่งน้ำหนักทั้งหมดปริมาณอาหารที่ใช้ในการเลี้ยงโดยข้อมูลที่ทำการบันทึกจะถูกนำมาคำนวณอัตราการใช้วัตถุดิบ (ADG) ประสิทธิภาพการใช้อาหาร (FCR) และต้นทุน

ค่าอาหารต่อการผลิตไก่ 1 กิโลกรัม (FCR X ราคาอาหาร) แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของอัตราการใช้วัตถุดิบปริมาณอาหารที่กิน ประสิทธิภาพการใช้อาหาร และต้นทุนค่าอาหารต่อการผลิตไก่ 1 กิโลกรัม โดยใช้วิธี group t test

2. ความเป็นไปได้ในการใช้ไก่เบตงสำหรับตลาดข้าวมันไก่

การศึกษานี้ใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม คือ ผู้บริโภคข้าวมันไก่ และผู้ประกอบการข้าวมันไก่ โดยมีกระบวนการศึกษาดังต่อไปนี้ การเลือกพื้นที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์คือ ตลาดข้าวมันไก่ในอำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองสงขลา ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นสังคมเมือง ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และประเด็นคำถามกึ่งโครงสร้าง (semi structure interview) ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ 1) ผู้บริโภคข้าวมันไก่ และ 2) ผู้ประกอบการข้าวมันไก่ จำนวน 200 และ 20 ชุด ตามลำดับ ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้บริโภคข้าวมันไก่ และผู้ประกอบการข้าวมันไก่ ถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย หรือ%

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

1. สมรรถภาพการผลิตไก่เบตงในสภาพการเลี้ยงของเกษตรกร

สมรรถภาพการผลิตไก่เบตงในสภาพการเลี้ยงของเกษตรกร เปรียบเทียบกับการเลี้ยงไก่เบตงที่มีการจัดการของฟาร์มอย่างดี (ฟาร์มคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา) โดยเริ่มทำการศึกษาที่ไก่เบตงอายุ 7 วัน ผลการทดลองดังแสดงใน Table 1

จากผลการศึกษานี้พบว่าน้ำหนักตัวที่อายุ 120 วัน (ประมาณ 17 สัปดาห์) มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกับรายงานของ Buakeeree and Nualhnuplong (2016a) Chatreewong and Waree (2006) และ รายงานของ Chanjula *et al.* (2004) อย่างไรก็ตาม ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่าระดับของการจัดการมีผลต่อสมรรถภาพการผลิตของไก่เบตงในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการเจริญเติบโต ปริมาณอาหารที่ใช้ในการเลี้ยง และต้นทุนค่าอาหารต่อการผลิตไก่เบตง 1 กิโลกรัม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันประมาณ (72%) จากการสังเกตระหว่าง การ

เก็บข้อมูลพบว่า มีการตกหล่นของอาหารที่อยู่บนพื้นค่อนข้างสูงในแต่ละครั้งของการเก็บข้อมูล และเมื่อสอบถามในการให้อาหารของเกษตรกรพบว่าในแต่ละครั้งจะให้อาหารมากเกินไป ทำให้ไก่มีการเขี้ยว ทำให้อาหารร่วงหล่นค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรมักจะดูแลหลังจากช่วงกรีดยางพาราเสร็จ ซึ่งอยู่ในช่วงสาย (9:00-10:00 น.) ทำให้ปริมาณการให้อาหารที่เลี้ยงค่อนข้างสูงสอดคล้องกับ Tangtaweewipat *et al.* (2005) ที่รายงานว่า การเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบขังคอก และให้อาหารสำเร็จรูปไก่ไข่ที่มีขายเป็นการค้าทั่วไป แม้ว่า จะช่วยให้แม่ไก่มีการสูญเสียน้ำหนักตัวในระหว่างการฟักลดลง และช่วยให้ได้ลูกไก่ต่อปีสูงกว่า แต่เนื่องจากต้องเสียค่าอาหารมากกว่าการปล่อยให้ไก่หากินเองแล้วเสริมด้วยปลายข้าวผสมรำอย่างมีนัยสำคัญ จึงทำให้มีแนวโน้มว่าได้กำไรต่ำกว่าการเลี้ยงแบบหลังบ้าน

จากข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรมีความสามารถในการเลี้ยงไก่ อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมเกษตรกรเลี้ยงไก่ควรให้ความรู้การจัดการไก่ในระยะต่าง ๆ การให้อาหารเพื่อลดการสูญเสียในส่วนดังกล่าว จะช่วยให้ผลตอบแทนในการเลี้ยงสูงขึ้น และการเลี้ยงไก่เบตงมีความยั่งยืน

2. ความเป็นไปได้ในการใช้ไก่เบตงสำหรับตลาดข้าวมันไก่

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริโภคข้าวมันไก่ จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของผู้บริโภคข้าวมันไก่ในเขตอำเภอหาดใหญ่ และ อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 200 ราย มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชาย คิดเป็น 57.75% และเพศหญิง 42.25% โดยส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ (74.81%) และอิสลาม (25.19%) และการศึกษา อยู่ในระดับประถมศึกษา (7.09%) มัธยมศึกษา (26.24%) ปวส./อนุปริญญา (24.82%) ปริญญาตรี หรือสูงกว่า (41.85%) และมีรายได้เฉลี่ย 10,182.54 บาท/เดือน

พฤติกรรมกรรมการบริโภคข้าวมันไก่ของผู้บริโภคข้าวมันไก่ในเขตอำเภอหาดใหญ่ และ อำเภอเมืองสงขลา พบว่า เหตุผลการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวมันไก่ผู้บริโภคให้ความสำคัญ กับรสชาติ/ความอร่อยของข้าวมันไก่ สำหรับปัจจัยทางด้านราคา การแนะนำ และ การโฆษณา มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวมันไก่ค่อนข้างน้อย จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า รสชาติของข้าวมันไก่มีความสำคัญค่อนข้างมากต่อการตัดสินใจซื้อ ดังนั้นผู้ประกอบการต้อง

พัฒนาข้าวมันไก่ของตนเองโดยมุ่งเน้นในเรื่องรสชาติเป็นสำคัญ สำหรับความถี่ในการบริโภคข้าวมันไก่ พบว่าส่วนใหญ่ผู้บริโภคจะรับประทานข้าวมันไก่เฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 48.31±23.55 บาท/คน/ครั้ง (Table2)

การรับรู้เรื่องไก่เบตงของผู้บริโภคพบว่าผู้ที่รู้จักไก่เบตง และไม่รู้จักไก่เบตง มี% ที่ใกล้เคียงกัน และเมื่อถามว่าถ้ามีข้าวมันไก่เบตงจะซื้อหรือไม่ พบว่า ส่วนใหญ่ซื้อและผู้ตัดสินใจซื้อมีความเห็นว่า ราคาข้าวมันไก่เบตงที่ยอมรับได้สูงกว่าข้าวมันไก่ที่ใช้ไก่ชนิดอื่นในการประกอบอาหาร 10 - 20% (Table3) จากข้อมูลดังกล่าว ชี้ให้เห็น การสร้างการรับรู้ไก่เบตงให้ผู้บริโภคเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดการยอมรับ และเพิ่มการบริโภคมากขึ้น เพราะส่วนที่ไม่ซื้อ และยังไม่ตัดสินใจซื้อข้าวมันไก่ที่ทำจากไก่เบตงมีสัดส่วนค่อนข้างสูงควรใช้คุณสมบัติของไก่มาอธิบาย เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของตัวผลิตภัณฑ์ เช่น รสชาติที่อร่อยของไก่เบตงเมื่อเปรียบเทียบกับไก่พื้นเมืองทั่วไป หรือไก่เนื้อ นอกจากนี้เมื่อพิจารณา ราคาของข้าวมันไก่เบตงผู้บริโภครับได้ในกรณีที่ไก่เบตงมีราคาสูงกว่าปกติ ดังนั้นการที่จะส่งเสริมให้มีการเลี้ยงไก่เบตงมีความยั่งยืน ควรมีการสร้างการรับรู้ไก่เบตงให้กับผู้บริโภค เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีการดำเนินการควบคู่กันไป

2.2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการข้าวมันไก่ จากการเก็บข้อมูล สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการข้าวมันไก่ ที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ เป็นเพศหญิง และเพศชายในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ (91.67%) มีเพียงส่วนน้อยที่นับถือศาสนาอิสลาม (8.33%) โดยมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ (66.67%) ปวส./อนุปริญญา (25%) ปริญญาตรี /สูงกว่า (8.33%) ประกอบอาชีพขายข้าวมันไก่เฉลี่ย 22.50 ±16.31 ปี ใช้แรงงานในร้านเฉลี่ย 4.00 ±0.83 คน และมีรายได้เฉลี่ย 38,750 ±10028.37 บาท/เดือน โดยไก่ที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการข้าวมันไก่ พบว่า ไก่ที่นำมาใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ข้าวมันไคนั้น พบว่าส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะใช้ไก่พื้นเมือง (50%) โดยปริมาณความต้องการต่อร้าน เฉลี่ย 9.10 ±3.15 ตัว/วัน โดยน้ำหนักเฉลี่ยไก่ที่นำมาใช้ 2.79±0.26 กิโลกรัม (Table 4) จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ไก่เบตงน่าที่จะเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจข้าวมันไก่ เนื่องจากไก่เบตงมีภาพลักษณ์

เป็นไก่พื้นเมือง ความต้องการของตลาดยังมีอยู่สูง อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ประกอบการข้าวมันไก่มีความต้องการไก่ที่มีน้ำหนักตัวค่อนข้างสูง (น้ำหนัก ประมาณ 2.5 กิโลกรัมขึ้นไป) ดังนั้น การส่งเสริมการเลี้ยงไก่เบตง จึงควรที่จะมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านการเพิ่มสมรรถภาพการผลิตให้สูงขึ้น ดังนั้นการศึกษาวิจัยในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงพันธุ์ การจัดการทางด้านอาหารจึงยังมีความจำเป็นอยู่

การรับรู้ไก่เบตงของผู้ประกอบการข้าวมันไก่ ส่วนใหญ่รู้จักไก่เบตง (75%) และ มีบางส่วนยังไม่รู้จัก

ไก่เบตง (25%) และคิดว่าถ้าหากนำไก่เบตงมาทำข้าวมันไก่ คิดว่าลูกค้ามีความต้องการซื้ออย่างแน่นอน โดยมีความเห็นว่า ราคาไก่เบตงที่ชำแหละ ที่เหมาะสม 133.33 ± 5.37 บาท/กิโลกรัม (Table 5) จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ไก่เบตงเป็นที่ต้องการผู้ประกอบการธุรกิจขายข้าวมันไก่ และสามารถขายได้ราคาสูง อย่างไรก็ตามการสร้างการรับรู้ของไก่เบตงยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการ เพราะจากข้อมูลจะสังเกตได้ว่า ผู้ประกอบบางส่วนยังไม่รู้จักไก่เบตง

Table 1 Production performance (mean ± SD) Betong Chicken under Farmers and Intensive management

Items	Final weight (g)	ADG	FI	FCR	Mortality (%)	Cost (Bath/kg)
Age 7-60 day						
Farmers	788.6 ^a ±63.6	10.1 ^a ±1.2	2,115.7 ^b ±240.1	3.3 ^b ±0.4	2.4±3.2	58.6 ^b ±8.6
Intensive	861.7 ^b ±36.0	11.7 ^b ±0.8	1,628.3 ^a ±56.0	2.3 ^a ± 0.1	1.7± 4.1	41.1 ^a ± 2.3
Age 60-120 day						
Farmers	1,741.4 ^a ±124.8	15.4 ^a ±2.7	4,735.7 ^b ±793.5	5.0 ^a ±0.9	3.4±4.7	88.3 ^a ±15.4
Intensive	1,860.0 ^b ±79.0	17.2 ^b ±0.8	3,980.0 ^a ±144.2	4.0 ^b ± 0.3	0.9 ± 2.1	70.8 ^b ±5.9
Age 7-120 day						
Farmers	1,741.4 ^a ±124.8	12.4 ^a ±1.1	6,957.1 ^b ±574.9	4.6 ^b ±0.6	5.2± 4.2	80.4 ^b ±11.3
Intensive	1,860.0 ^b ±79.0	13.8 ^b ±1.0	5,608.3 ^a ±162.5	3.3 ^a ±0.2	2.5 ± 6.1	58.3 ^a ±2.9

ADG = average daily (g/head/day), FCR = feed conversion ratio, FI = feed intake (g/head)

^{a,b} difference letter in same column were significant difference (P < 0.05)

Table 2 Consumers behavior of Hainanese chicken rice

Items	
Reasonably for making decision in Hainanese chicken rice	
Flavor/taste (%)	92.96
Eatable (%)	57.04
Cleanliness (%)	59.15
Brand (%)	40.85
Reasonable price (%)	13.38
Suggestion by friend (%)	17.61
Advertisement (%)	4.23
Frequency	
Every day (%)	6.38
2 – 3 days/time (%)	17.73
One a week (%)	52.48
More than week/time (%)	23.40
Expense/time (Bath; mean ±SD)	48.31±23.55

Table 3 Consumers' perception of Hainanese chicken rice from Betong chicken

Items	
Perception (%)	
Known	53.26
Unknown	46.74
Demand for Betong chicken (%)	
Yes	56.36
No	25.45
uncertain	18.18
Price of perception (%)	
Upper 10% of normal price	56.62
Upper 20% of normal price	31.52
Upper 30% of normal price	11.96

Table 4 Characteristic of chicken were used for Hainanese chicken rice

Items	Mean	SD
Type of chicken (%)		
Indigenous	50.00	
Broiler	33.33	
Indigenous and Broiler	16.67	
Average of body weight	2.79	0.26
Number of chicken selling (heads/day)	9.10	3.15

Table 5 Consumers' perception of Betong chicken

Items	Mean	SD
Perception (%)		
Known	75.00	
Unknown	25.00	
Demand for Betong chicken (%)		
Yes (%)	100.00	
Reasonable price of Betong chicken (Baht/kg)	133.33	5.37

สรุปผลการวิจัย

จากการทดสอบการเลี้ยงไก่เบตงในหมู่บ้านครั้งนี้พบว่าสมรรถภาพการจัดการการเลี้ยงไก่เบตงโดยเกษตรกรพิจารณาจากน้ำหนักสุดท้าย อัตราการเจริญเติบโตปริมาณอาหารที่กิน และ ประสิทธิภาพการใช้อาหาร ของไก่เบตงที่เลี้ยงในสภาพเกษตรกร ในช่วงอายุ 7-60, 60-120 และ 7-120 วัน ต่ำกว่าการเลี้ยงในสภาพการจัดการของฟาร์มในทุกช่วงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ขณะที่

การศึกษาความต้องการตลาดของไก่เบตงในด้านการตัดสินใจเลือกซื้อข้าวมันไก่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับรสชาติ/ความอร่อยของข้าวมันไก่มากเป็นอันดับหนึ่งรองลงมา คือ ความสะอาด ความน่ารับประทาน และความมีชื่อเสียง ตามลำดับ และมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวมันไก่ในแต่ละครั้ง 48.31 ± 23.55 บาท ผู้บริโภคยังไม่รู้จักไก่เบตงในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง และยอมรับได้หากราคาข้าวมันไก่เบตงมีราคาที่สูงกว่าข้าวมันไก่ที่ทำจากข้าวมันไก่ชนิดอื่น ๆ สำหรับผู้ประกอบการข้าวมันไก่ ใช้ไก่พื้นเมืองประกอบอาหารส่วนใหญ่ใช้ไก่พื้นเมืองเป็นหลัก มีบางส่วนที่ใช้ไก่เนื้อ โดยน้ำหนักของไก่ที่ต้องการเฉลี่ย 2.79 ± 0.26 กิโลกรัม ปริมาณความต้องการต่อร้านเฉลี่ย 9.10 ± 3.15 ตัว/วันและผู้ประกอบการบางส่วนยังไม่รู้จักไก่เบตง (25%) ดังนั้นในการพัฒนาการผลิตไก่เบตงในเชิงพาณิชย์ของเกษตรกร ในอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลาเพื่อสร้างความยั่งยืนของการเลี้ยงไก่เบตงให้กับเกษตรกร ควรมีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ในด้านอาหารและการให้อาหารให้กับเกษตรกร และการจัดการฟาร์ม ก่อนที่จะดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงรวมทั้งการสร้างการรับรู้ไก่เบตงให้กับคนทั่วไปจึงควรเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เหมาะสมการควบคู่ไปด้วยเพื่อขยายตลาดให้มากขึ้นและการพัฒนาพันธุ์ไก่เบตงให้มีการเจริญเติบโตเร็วขึ้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง เพื่อใช้เวลาในการเลี้ยงให้ได้น้ำหนักส่งตลาดสั้นลง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่สนับสนุนทุนวิจัย และสถานีวิจัยการสัตวบาล คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่สนับสนุนสถานที่ทำการทดลองและขอขอบคุณเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในโครงการทุกท่าน

References

- Abdelqader, A., Wollny, C.B.A. and Gauly, M. 2007. Characterization of local chicken production systems and their potential under different levels of management practice in Jordan. [online]. [Accessed August 5, 2017]. Available from: URL: <https://www.researchgate.net/publication/6147130>.
- Buakeeree, K and Nualhnuplong, P. 2016a. Effect of dietary protein and energy levels on growth performances and reproductive system development in female Betong chicken (*Gallus domesticus*) during growing-pullet period. Khon Kaen Agriculture J. 469-478.
- Buakeeree, K and Nualhnuplong, P. 2016b. Effects of photoperiod on production performances and reproductive development of female Betong chicken (*Gallus domesticus*). The 3rd IBCELC Conference Proceeding. Okinawa Japan. 45-51.
- Chanjula, P., Wanichapichart, W., Tongchumroon, T. and Laochareonsuk, S. 2004. A study of phenotypic characteristics, growth, carcass yield and egg performance of Betong chickens. Kasetsart J. (Nat. Sci.). 20: 278-288. (in Thai)
- Charoenmoon, K., Duangjinda, M., Laopaiboon, B., Saenchaisuriya, P., Phasukand, Y. and Kanhariang, S. 2015. Raising Thai native chicken and satisfaction with farmers in flooding area in KhonKaen province. Khon Kaen Agriculture J. 44: 995-1000. (in Thai)
- Chatreewong, D. and Waree, W. 2006. Optimum market age and weight of Betong chicken. Songklanakarin J. Sci. Technol. 28: 311-319. (in Thai)
- Gongruttananun, N. and Chotesangasa, R. 1996. A study of growth and carcass yield of Betong chickens compared with those of native and crossbred Betong x Native chickens. Kasetsart J. (Nat. Sci.). 30: 312-321. (in Thai)
- Roddumnern, S. 1999. Native Chicken Raising. Aksornsiamkarnpim. Bangkok. 88p. (in Thai).
- Tangtaweewipat, S., Sangdaoreung, S., Cheva-Isarakul, B., Siririsawas, B. and Punyachatrak, K. 2005. Production improvement of native chickens 1. Comparison of two feeding systems in two areas. Proceedings of 43rd Kasetsart University Annual Conference: Animals, Agro-Industry. http://agkb.lib.ku.ac.th/ku/search_detail/result. (in Thai)